

רשומות

קובץ התקנות

1 ביוני 2021

9417

כ"א בסיוון התשפ"א

עמוד

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) (תיקון).

התשפ"א-2021 3270

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) (תיקון), התשפ"א-2021

בתוקף סמכותי לפי סעיף 26 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹, ולפי סעיף 112 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981², ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. החלפת מונחים בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012³ (להלן – התקנות העיקריות), בכל מקום –

- (1) המונח "ותעודת סל" – יימחק;
- (2) במקום "בתעודת" יבוא "בקרן";
- (3) במקום "התעודה" יבוא "הקרן";
- (4) במקום "תעודות הסל" יבוא "קרנות הסל";
- (5) במקום "המלווה" יבוא "המילווה".

2. תיקון תקנה 1 בתקנה 1 לתקנות העיקריות –

(1) בהגדרה "איגרת חוב", המילים "ותעודת סל מסוג תעודת התחייבות הרשומה למסחר בבורסה (להלן – תעודת סל)" – יימחקו;

(2) בהגדרה "איגרת חוב מיועדת", במקום פסקה (3) יבוא:

(3) "איגרת חוב שמנפיקה המדינה לפי חוק המילווה";

(3) בהגדרה "בורסה", במקום "בורסה לניירות ערך בישראל שקיבלה רישיון על פי" יבוא "חברה בעלת רישיון בורסה לפי";

(4) במקום "ביטוח חיים", "ביטוח כללי", יבוא:

"ביטוח חיים" – כמשמעותו בפסקאות (1) עד (4) בסעיף 1א להודעת ענפי ביטוח, וכן ביטוח סיעודי וביטוח מפני אובדן כושר עבודה שאינם חלק מפוליסות ביטוח חיים;

"ביטוח כללי" – כל ענפי הביטוח כמשמעותם בהודעת ענפי ביטוח, למעט ביטוח חיים";

(5) ההגדרות "בעל רישיון ניהול תיקי השקעות", "האקטואר הממונה", "הסכמי ביטוח חיים צמוד", "חברה קרובה", "חברה-בת", "חברה מוחזקת", "מדד", "מדד המחירים לצרכן", "חוק להסדרת העיסוק ביעוץ השקעות", "מקרקעין מגיבים", "נכס מותר להשקעה מחוץ לישראל", "נציג חיצוני", "קרן חדשה", "קרן כללית" ו"תאגיד ביניים" – יימחקו;

(6) אחרי ההגדרה "הלואה" יבוא:

"הלואה לדיור" – הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרה מסחרית:

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התשע"ו, עמ' 14.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

³ ק"ת התשע"ב, עמ' 1190 ועמ' 1672.

- (1) הלוואה המיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
- (2) הלוואה המיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
- (3) הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה כאמור בפסקאות (1) או (2), במלואה או בחלקה;
- (4) ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
- (7) אחרי ההגדרה "חוזה עתידי" יבוא:
"חוק המלווה" – חוק המלווה (חברות ביטוח), התשכ"ג-1962⁴;
- (8) אחרי ההגדרה "לווה" יבוא:
"מדד" – מדד המחירים לצרכן או כל מדד אחר שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או הבורסה לניירות ערך או כל מדד אחר שנקבע בפוליסת ביטוח, הכול לפי העניין;
"מדד המחירים לצרכן" – מדד המחירים לצרכן או מדד אחר אשר יחליף אותו, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- (9) בהגדרה "מכירה בחסר", המילים "כמשמעותו בסעיף 46 לחוק ניירות ערך (להלן – תקנון הבורסה)" – יימחקו;
- (10) במקום ההגדרה "נייר ערך ממשלתי" יבוא:
"נייר ערך ממשלתי" – כל אחד מאלה:
 - (1) איגרת חוב של מדינת ישראל או של מדינת חוץ מאושרת, לרבות תשלומים על חשבון איגרת חוב כאמור;
 - (2) פיקדונות שהופקדו אצל החשב הכללי במשרד האוצר או בבנק ישראל במסגרת הסכמים בין ממשלת ישראל ובין חברות ביטוח חיים, מכוח חוק המלווה, בדבר השקעה באיגרות חוב;
- (11) בהגדרה "קבוצת תאגידים", בפסקה (1), במקום "הלווה יחד עם אדם השולט בו" יבוא "תאגיד יחד עם אדם השולט בו";
- (12) בהגדרה "קרן חוץ", במקום "כהגדרתה בחוק" יבוא "כהגדרתה בסעיף 113א לחוק";
- (13) אחרי ההגדרה "קרן חוץ" יבוא:
"קרן סל" – כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות;
- (14) אחרי ההגדרה "שותפות" יבוא:
"תקנון הבורסה" – כמשמעותו בסעיף 46 לחוק ניירות ערך;
- (15) אחרי ההגדרה "תקנות הון עצמי" יבוא:
"תקנות הון" – תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012⁵;

⁴ ס"ח התשכ"ג, עמ' 98.

⁵ ק"ת התשע"ב, עמ' 856.

"תקנות השקעות משותפות בנאמנות" – תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים). התשנ"ה-1994."

תיקון תקנה 2

3. בתקנה 2(א) לתקנות העיקריות –

(1) במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) לפי הוראות פרק ג', בסכום שלא יעלה על שיעור של 35 אחוזים משוויים המשווערך של נכסי הקרן, או שיעור של 22 אחוזים משוויים המשווערך של נכסי הקרן, לרבות סכום הסיוע הממשלתי, הגבוה מביניהם";

(2) בפסקה (4), בכל מקום, במקום "90" יבוא "75";

(3) אחרי פסקה 4(ה) יבוא:

"(ו) בהלוואות לדיור העומדות בתנאים שעליהם יורה הממונה;

(ז) בהלוואות שניתנו לאחר שנעשה חיתום להלוואה על ידי צד שלישי, על בסיס עקרונות מודל חיתום, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) ועדת ההשקעות של החברה המנהלת אישרה את עקרונות מודל החיתום של הצד השלישי;

(2) ועדת ההשקעות של החברה המנהלת אישרה, אחת לשנה לפחות, את תקפות עקרונות מודל החיתום ואת השינויים שחלו בהם, מזמן לזמן, אם חלו;

(3) ההלוואות, למעט הלוואות לדיור, אינן עולות על סכומים שעליהם יורה הממונה;

(ח) בהלוואות שניתנו בערבות מלאה או חלקית של מדינת ישראל";

(4) פסקה (5) – תימחק.

תיקון תקנה 3

4. בתקנה 3 לתקנות העיקריות, בסופה יבוא:

"בתקנה זו, "קרן חדשה" – קופת גמל משלמת לקצבה שאינה קופת ביטוח, שאושרה לראשונה אחרי יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995) ושנקבע לגביה כי היא זכאית לרכוש איגרות חוב מסוג "ערד".

תיקון תקנה 4

5. בתקנה 4 לתקנות העיקריות, בסופה יבוא:

"בתקנה זו, "קרן כללית" – קופת גמל משלמת לקצבה שאינה קופת ביטוח, שאושרה לראשונה אחרי יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995) ושנקבע לגביה כי אינה זכאית לרכוש איגרות חוב מיוחדות.

תיקון תקנה 12

6. בתקנה 12 לתקנות העיקריות –

(1) אחרי תקנת משנה (א) יבוא:

"(א1) על אף הוראות תקנת משנה (א), משקיע מוסדי או קבוצת משקיעים רשאים להחזיק ביחידות בקרן סל בשיעור העולה על הקבוע בתקנת משנה (א), למעט לעניין קרן סל בניהולו של מנהל קרן שהוא צד קשור.

⁶ ק"ת התשנ"ה, עמ' 317.

(2א) על אף הוראות תקנת משנה (א1), קופת גמל שהתחייבה בתקנונה להשקיע בהתאם לכללי ההלכה היהודית, רשאית להחזיק מעל 20 אחוזים ממספר היחידות הרשומות למסחר של קרן סל שהיא קרן סל כשרה, בהגדרתה בתקנות השקעות משותפות בנאמנות, שהיא קרן בניהולו של מנהל קרן שהוא צד קשור, אם לא קיימים מסלולי השקעה דומים בקרנות סל כשרות שאינן צד קשור.”;

(2) בתקנת משנה (ד), בסופה יבוא “לעניין זה, “תאגיד ביניים” – תאגיד שהקימו או שרכשו משקיע מוסדי או מבטח, לפי העניין, אחד או יותר, לרבות תאגיד שהקימו או שרכשו עם גופים שאינם משקיעים מוסדיים, לצורך ביצוע השקעותיהם ושכל פעילותו היא החזקה בתאגיד או בנכס אחר, אחד או יותר בעבורם, ובלבד שתאגיד הביניים אינו עוסק בפעילות כלשהי למעט החזקה בתאגיד או בנכס כאמור.”;

(3) אחרי תקנת משנה (ה) יבוא:

”(ו) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאים משקיע מוסדי או קבוצת משקיעים לרכוש תוספת החזקה מעבר לשיעור שנקבע בתקנת משנה (א), כמפורט בפסקה (4), בהנפקה של אמצעי שליטה בתאגיד שפעילותו מוגבלת להקמה ולהפעלה של פרויקט ייעודי בתחום תשתיות בישראל, ובלבד שההנפקה בוצעה לפני שלב ההפעלה של הפרויקט הייעודי, או בהנפקה של אמצעי שליטה בתאגיד שפעילותו היא קרן להשקעה בפרויקטים בתחום התשתיות בישראל, בהתקיים כל אלה:

(1) החזקה כאמור אינה מקנה למשקיע המוסדי או לקבוצת המשקיעים שליטה בתאגיד;

(2) השווי המשווערך הכולל של השקעות באמצעי שליטה נוספים לפי תקנת משנה זו לא יעלה על 4 אחוזים מהשווי המשווערך של נכסי המשקיע המוסדי;

(3) על אף האמור בפסקה (2), משקיע מוסדי או קבוצת משקיעים רשאים להחזיק באמצעי שליטה נוספים לפי תקנת משנה זו בתאגידים כאמור עד אחוז אחד נוסף מהשווי המשווערך של נכסי המשקיע המוסדי, ובלבד שמתקיימים בהם תנאים אלה:

(א) מטרת השקעות התאגידים היא שיפור יכולת ההתמודדות עם השפעות שינויי האקלים והפחתתם;

(ב) מדינת ישראל השקיעה בתאגידים אלה או שהיא ערבה להם או שהעניקה תמריצים להשקעה בהם;

(4) תוספת ההחזקה לא תעלה על שיעורים אלה:

(א) לעניין תאגיד שפעילותו מוגבלת להקמה ולהפעלה של פרויקט ייעודי בתחום תשתיות בישראל שהונו העצמי עולה על 300 מיליון שקלים חדשים – 15 אחוזים;

(ב) לעניין תאגיד כאמור בפסקת משנה (א) שהונו העצמי אינו עולה על 300 מיליון שקלים חדשים, ולעניין תאגיד שפעילותו היא קרן להשקעה בפרויקטים בתחום התשתיות בישראל – 29 אחוזים;

לעניין תקנת משנה זו –

”הון עצמי של תאגיד” – בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, במועד השלמת ההנפקה;

”קבוצת משקיעים” – למעט אלה:

(1) מבטח – לעניין השקעות העומדות כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה;

(2) חברה מנהלת – לעניין השקעות שאינן מבוצעות בעבור קופת גמל שבניהולה;

”שליטה” – כהגדרתה בחוק הפיקוח על הביטוח, וחזקה על משקיע מוסדי או על קבוצת משקיעים שהם שולטים בתאגיד, אם הם מחזיקים 25 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ואין אדם אחר המחזיק מחצית או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בתאגיד; חזקה זו ניתנת לסתירה אם משקיע מוסדי או קבוצת משקיעים הוכיחו כי השליטה נתונה בידי אדם אחר המחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בשיעור גבוה יותר מהמשקיע המוסדי או מקבוצת המשקיעים, לפי העניין, ובלבד שאינם שולטים ביחד עם אותו אדם, או אם הוכיחו כי אינם שולטים בתאגיד;

”תחום תשתיות” – כל אחד מאלה:

(1) הפקה, טיהור וטיפול מים, הובלה וחלוקה של מים ומי קולחין, התפלת מים, טיהור שפכים ואיסוף, מיון, הובלה, מיחזור וטיפול בפסולת, למעט הטמנה;

(2) כבישים, הסעת המונים והיסעים, נמלי ים, נמלי תעופה וחניונים הנלווים לכל אחד מאלה;

(3) ייצור חשמל, תשתיות הולכה וחלוקה של חשמל ומוצרי גז טבעי, גז פחמימני מעובה ומיתקני אחסון של מוצרי גז טבעי וגז פחמימני מעובה;

(4) תשתיות טלפוניה, אינטרנט, רט”, כבלים, לוויין ותחנת שידור ספרתית כהגדרתה בחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, התשע”ב–2012;

(5) מבנים ציבוריים, ובכלל זה בתי חולים, בתי ספר, בתי תפילה, מעונות, בסיסי צבא ודיוור ציבורי;

(6) כל תשתית שמטרתה שיפור יכולת ההתמודדות עם השפעות שינויי האקלים והפחתתם.”

7. בתקנה 13 לתקנות העיקריות, בסופה יבוא:

”לעניין זה, ”מקרקעין מניבים” – מקרקעין המניבים הכנסה שוטפת לבעל הזכות בהם, למעט הפרשי שיערוך, בשישה חודשים לפחות מתוך שנים עשר החודשים האחרונים בכל עת.”

⁷ ס”ח התשע”ב, עמ’ 286.

8. בתקנה 14 לתקנות העיקריות, האמור בה יסומן "א" ואחריו יבוא: תיקון תקנה 14

"(ב) משקיע מוסדי רשאי להשקיע באיגרת חוב היברידית שהונפקה בישראל, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) איגרת החוב נסחרת בבורסה, מוצעת לרכישה במסגרת הנפקה לציבור, נסחרת או מוצעת לרכישה במסגרת הנפקה במערכת המסחר למוסדיים כהגדרתה בתקנות השקעות משותפות בנאמנות;

(2) מנפיק האיגרת התחייב שאיגרת החוב תדורג אחת לשנה לפחות על ידי חברת דירוג כהגדרתה בחוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014⁸, וזאת עד למועד פירעונה הסופי;

(3) מנפיק האיגרת התחייב לשלם למחזיק האיגרת ריבית בשיעור גבוה יותר במקרה של ירידת דירוג של מנפיק האיגרת או של איגרת החוב.

בתקנה זו, "איגרת חוב היברידית" – תעודת התחייבות היברידית כהגדרתה בתקנון הבורסה, ובלבד שתעודת ההתחייבות לא הונפקה על ידי בנק או מבטח, לרבות חברה בשליטתם אשר עיקר עיסוקה הוא הנפקת איגרות חוב והפקדת תמורתן בבנק או במבטח, לפי העניין.

9. בתקנה 17 לתקנות העיקריות, במקום "מחוץ לישראל בנכסים מותרים להשקעה מחוץ לישראל" יבוא: תיקון תקנה 17

"בנכס המושקע במדינת חוץ מאושרת, בכפוף למגבלות ההשקעה שנקבעו לגבי השקעה בנכס כאמור בישראל, ובשינויים שעליהם יורה הממונה, אם יורה, ובכלל זה בכל אחד מנכסים אלה:

(1) מטבע או פיקדון המוחזקים במדינת חוץ מאושרת;

(2) זכות במקרקעין במדינת חוץ מאושרת;

(3) נייר ערך של תאגיד המאוגד במדינת חוץ מאושרת;

(4) נייר ערך הנסחר במדינת חוץ מאושרת;

(5) הלוואה לתושב מדינת חוץ מאושרת."

10. בתקנה 22 לתקנות העיקריות, בסופה יבוא: תיקון תקנה 22

"בתקנה זו, "חברה קרובה" – חברה אשר חברה אחרת שולטת בה או שהיא שולטת בחברה אחרת או חברה אחרת שהיא בשליטה של אחת מהחברות כאמור."

11. בתקנה 24 לתקנות העיקריות, בסופה יבוא: תיקון תקנה 24

"בתקנה זו, "בעל רישיון ניהול תיקי השקעות" – כמשמעותו בחוק להסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995⁹, ולגבי השקעות במדינת חוץ מאושרת – גם מי שרשאי לעסוק בניהול תיקי השקעות לפי הדין החל באותה מדינת חוץ."

12. בתקנה 27 לתקנות העיקריות – תיקון תקנה 27

(1) בתקנת משנה (א), במקום הקטע החל במילים "תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים" עד המילים "להלן בפרק זה ובפרק ד' – תקנות ההון" יבוא "תקנות ההון";

⁸ ס"ח התשע"ד, עמ' 418.

⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.

(2) בתקנת משנה (ג) –

(א) ברישה, במקום "12" יבוא "12(א) עד (ה)";

(ב) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) בתקנה 12(ו), בכל מקום, במקום "השווי המשווער של נכסי המשקיע המוסדי" יראו כאילו נאמר "ההון העצמי המזערי הנדרש";".

תיקון תקנה 31

13. בתקנה 31 לתקנות העיקריות, בתקנת משנה (א), במקום "12" יבוא "12(א) עד (ה)".

תיקון תקנה 43

14. בתקנה 43 לתקנות העיקריות, בתקנת משנה (ב), במקום הקטע החל במילים "לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים" עד המילים "התשע"ב–2012" יבוא "לתקנות ההון".

תחילה וחובת דיווח

15. (א) תחילתן של תקנות אלה 90 ימים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה).

(ב) בתום שנה מיום התחילה ידווח הממונה לוועדת הכספים של הכנסת על היקפי ההשקעות של גופים מוסדיים לפי תקנה 12(ו) לתקנות העיקריות, כנוסחה בתקנה 6(3) לתקנות אלה.

(ג) בתום שנתיים מיום התחילה ידווח השר לוועדת הכספים של הכנסת אם בכוונתו לתקן את תקנה 12(ו) האמורה ולשנות את היקפי ההשקעות של הגופים המוסדיים.

ט"ו בסיוון התשפ"א (26 במאי 2021)

(חמ 3816–3–ת1)

ישראל כ"ץ

שר האוצר